

**«ՖՐԻԴՈՍ ՖԻԼԱՆՍ ԱՐՄԵՆԻԱ»
ՍԱՀՄԱՆԱՓՈՒԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
ՖԻԼԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

2024 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 30-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎՈՂ ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ ՀԱՄԱՐ

Երևան-2024

Հաշվետվություն ֆինանսական արդյունքի մասին

ԱՆՎԱՆՈՒՄ		Հազար ՀՀ դրամ			
		01.07.24- 30.09.24	01.01.24- 30.09.24	01.07.23- 30.09.23	01.01.23- 30.09.23
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	4	8,501	23,172	5,619	17,034
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	4	(1,216)	(4,260)	-	-
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		7,285	18,912	5,619	17,034
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	5	12,648,961	32,018,678	3,521,527	3,591,627
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	5	(7,735,014)	(21,231,622)	(2,166,711)	(2,179,523)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		4,913,947	10,787,056	1,354,816	1,412,104
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	6	181,876	89,416	24,924	23,674
Այլ գործառնական եկամուտներ	7	-	9	1,699	7,715
Գործառնական եկամուտներ		5,103,108	10,895,393	1,387,058	1,460,527
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստնորի պահուստներին	3	-	425	(15)	151
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(583,182)	(1,780,348)	(186,349)	(301,571)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(34,648)	(74,712)	(2,478)	(6,173)
Շահույթը (վնասը) մինչև հարկումը		4,485,278	9,040,758	1,198,216	1,152,934
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	10	(812,201)	(1,655,228)	(211,235)	(203,301)
Ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)		3,673,077	7,385,530	986,981	949,633
Այդ թվում		-	-	-	-
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		-	-	-	-
Զվերահսկվող բաժնեմաս		-	-	-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		-	-	-	-
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		3,673,077	7,385,530	986,981	949,633
Այդ թվում		-	-	-	-
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		-	-	-	-
Զվերահսկվող բաժնեմաս		-	-	-	-
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	11	3,673,077	7,385,530	986,981	949,633
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ	11	3,673,077	7,385,530	986,981	949,633

Հովակ Հովակիմյան
Տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍթեփԱֆ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

Հաշվետվություն ֆինանսական դրության մասին

Հազար ՀՀ դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄ		առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Ակտիվներ			
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12	9,635,369	1,883,370
Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ	13	-	-
Իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	14	421,028	1,325
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումներ	15	-	212,544
Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում	16	-	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	723,128	97,116
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	10	7,219	3,754
Այլ ակտիվներ	18	333,663	62,764
Ընդամենը՝ ակտիվներ		11,120,407	2,260,873
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	19	-	-
Պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ	20	-	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	10	-	-
Պահուստներ	21	47,024	21,318
Այլ պարտավորություններ	22	2,149,040	700,742
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		2,196,064	722,060
Մեփական կապիտալ	32		
Կանոնադրական կապիտալ		300,000	300,000
Էմիսիոն եկամուտ		-	-
Գլխավոր պահուստ		-	-
Զբաղիված շահույթ (վնաս)		8,624,343	1,238,813
Մեփական կապիտալի այլ տարրեր		-	-
Մայր կազմակերպությանը պատկանող կապիտալ			
Փոքրամասնության բաժնեմաս			
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		8,924,343	1,538,813
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		11,120,407	2,260,873

Հովակ Հովակիմյան
Տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍթեփԱֆ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

«ՖՐԻԴՈՍ ՖԻԼԱՆՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ ֆինանսական հաշվետվություններ

Հաշվետվություն սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
Հազար ՀՀ դրամ

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղիված շահույթ/վնաս	Ընդամենը կապիտալ
<i>Նախորդ համադրելի միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)</i>				
Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2023թ.	508,000	-	(97,816)	410,184
Բաժնետերերի հետ գործարքներ բաժնետոմսերի գծով, այդ թվում՝	187,500	-	-	187,500
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	187,500	-	-	187,500
Համապարփակ եկամուտ	-	-	949,633	949,633
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	-
Կանոնադրական կապիտալի նվազեցում, այդ թվում՝	(395,500)	-	97,126	(298,374)
Վերագրելի չբաշխված շահույթին	(97,126)	-	97,126	-
Մասնակցին վերադարձման ենթակա	(298,374)	-	-	(298,374)
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբերի 2023թ.	300,000	-	948,943	1,248,943
<i>Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)</i>				
Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2024թ.	300,000	-	1,238,813	1,538,813
Բաժնետերերի հետ գործարքներ բաժնետոմսերի գծով, այդ թվում՝	-	-	-	-
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	-	-	-	-
Համապարփակ եկամուտ	-	-	7,385,530	7,385,530
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	-
Կանոնադրական կապիտալի նվազեցում, այդ թվում՝	-	-	-	-
Վերագրելի չբաշխված շահույթին	-	-	-	-
Մասնակցին վերադարձման ենթակա	-	-	-	-
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	-
Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում առ 30 սեպտեմբերի 2024թ.	300,000	-	8,624,343	8,924,343

Հովակ Հովակիմյան
Տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍթեփԱֆ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

«ՖՐԻԴՄ ՖԻԼԱՆՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ ֆինանսական հաշվետվություններ

Հաշվետվություն դրամական միջոցների հոսքերի մասին

Հազար ՀՀ դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄ	01.01.24-30.09.24	01.01.23-30.09.23
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
<i>Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը</i>		
Ստացված տոկոսներ	4,640	-
Վճարված տոկոսներ	-	-
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	32,018,678	3,591,627
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	(21,230,392)	(2,178,807)
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ (վնաս)	(104,426)	(1,304)
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(711,327)	(108,540)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր	(1,089,208)	(151,890)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	8,887,965	1,151,086
Գործառնական ակտիվներում նվազում (ավելացում), այդ թվում՝	(319,388)	-
ԻԱՇՎ չափվող ներդրումների նվազում (ավելացում)	(319,388)	-
Փոխատվությունների նվազում (ավելացում)	-	-
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը	8,568,577	1,151,086
Վճարված շահութահարկ	(353,297)	(863)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից	8,215,280	1,150,223
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումների նվազում (ավելացում)	223,000	74,927
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում / կապիտալացում	(588,687)	(20,525)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	-	-
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(365,687)	54,402
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Վճարված շահութաբաժիններ	-	-
Ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	-	-
Մասնակիցների ներդրումները կանոնադրական կապիտալում	-	193,490
Վարձակալության գծով պարտավորության հիմնական մասի վճարում	-	-
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից	-	193,490
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(97,594)	24,994
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)	7,849,593	1,398,115
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,883,370	96,402
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	9,635,369	1,519,511

Հովակ Հովակիմյան
Տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍթեփԱֆ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

15 հոկտեմբեր 2024թ.

1. Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում

«ՖԻՆԴՈՄ ՖԻՆԱՆՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ-ն ստեղծվել է 2021 թվականին: 2021թ. նոյեմբերի 9-ին Հնկերությունը գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում որպես ներդրումային ընկերություն և ստացել է հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականների ընդունման և հաղորդման, ինչպես նաև արժեթղթերում ներդրումների հետ կապված խորհրդատվության տրամադրում հաճախորդներին գործարքների կատարման թիվ 0021 լինցենզիան: Հնկերության կառավարման բարձրագույն մարմինն մասնակիցների ընդհանուր ժողովն է, իսկ գործունեության ընդհանուր ղեկավարումն իրականացնում է Խորհուրդը: Հնկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Հնկերության տնօրենը: Տնօրենի պաշտոնը զբաղեցնում է Հովակ Հովակիմյանը: Հնկերության ղեկավարության վարձատրության չափը որոշվում է կառավարման համապատասխան մարմնի որոշմամբ: Հնկերության տարեկան ֆինանսատնտեսական գործունեությունը ենթարկվում է արտաքին աուդիտի:

Կարգավորման միջավայրը

Կարգավորող մարմինները բազմաթիվ ձևերով վերահսկում են Հնկերության գործունեությունը, և կարող են իրականացնել կանոնավոր ստուգումներ՝ կիրառելի օրենսդրության, կանոնակարգերի և կանոնների հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով: Այս օրենսդրությունը, կանոնակարգերը և կանոնները կարգավորում են գործունեության տարբեր ասպարեզները, ներառյալ՝ վաճառքի և մարքեթինգային գործունեությունը, թրեյդինգային գործառույթները, հաճախորդների ակտիվների գծով կիրառվող մոտեցումը, շարունակական մասնագիտական վերապատրաստումը, փողերի լվացման կանխարգելման գործունեությունը, հաճախորդի ճանաչման քաղաքականությունը, հաշվետվությունների և հաշվառման վարումը, ինչպես նաև տնօրենների, ղեկավար և շարքային աշխատակիցների վարվելակարգի կանոնները:

Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հնկերությունն իր գործունեությունը իրականացնում է ՀՀ-ում, հետևաբար, Հնկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնք բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, կարող է լրացուցիչ բարդություններ ստեղծել Հայաստանում գործող ընկերությունների համար:

Հնկերության ակտիվները հիմնված են ՀՀ-ում: Զարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթարկվում զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրների շուկաները: Ինչպես դիտվել է նախկինում, փաստացի կամ թվացյալ ֆինանսական խնդիրները կամ զարգացող տնտեսությամբ երկրներում ներդրումների հետ կապված հնարավոր ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի ներդրումային միջավայրի և նրա տնտեսության ընդհանուր վիճակի վրա: Հնկերության ակտիվների վրա բացասական ազդեցություն կարող են ունենալ ընդհանուր տնտեսական վիճակը, արժեթղթերի շուկայում, կանոնադրական դաշտում և աշխարհաքաղաքական այլ փոփոխությունները, որոնք բոլորն էլ դեր ունեն ակտիվների գնահատման, թրեյդինգային գործունեության, տոկոսադրույթների, ներդրողների ընդհանուր տրամադրվածության նկատմամբ, և դուրս են Հնկերության վերահսկողությունից:

Կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են ընթացիկ գործառնական և բիզնես միջավայրի ազդեցությունը Հնկերության գործունեության և ֆինանսական արդյունքների վրա: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատումներից:

Ֆինանսական կազմակերպությունները, որպես կանոն, պետք է ունենան փողերի լվացման կանխարգելման քաղաքականություններ, իրականացնեն աշխատակիցների հատուկ վերապատրաստման դասընթացներ, նշանակեն փողերի լվացման և կանխարգելման համար պատասխանատու աշխատակցի: Ավելին, տվյալների գաղտնիության և պաշտպանության ոլորտում կանոնակարգային գործառույթները ողջ աշխարհում շարունակաբար զարգանում են և պայմանավորված են հիմնականում տեխնոլոգիաների զարգացմամբ, և որպես արդյունք՝ տեղեկատվության արագ տարածման հնարավորություններով: Հնկերության հանդեպ կիրառելիության շրջանակներում պետք է ապահովվի համապատասխանություն այդ կանոնակարգային պահանջների հետ:

Ղեկավարության կողմից սահմանվել են քաղաքականություններ և ընթացակարգեր՝ այդ կանոնակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար: Հնկերության միակ բաժնետերն է ՖԻՆԴՈՄ ՀՈՒՂԻՆԳ ԿՈՐՊ-ը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրված են 2024թ. հոկտեմբերի 15-ին:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

2.1 Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ) պահանջներին համապատասխան:

2.2 Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար Հնկերության կողմից ընդունված չափման հիմունք է հանդիսանում սկզբնական արժեքը, որը սովորաբար համակցվում է այլ չափման հիմունքների հետ: Այլ չափման հիմունքներ կիրառելիս Հնկերությունը ներկայացնում է բացահայտումներ համապատասխան ծանոթագրություններում:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Հնկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած ղեպքերի և Հնկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Անընդհատություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվել են, ելնելով անընդհատության հիմունքից, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում և որ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում գործունեությունը դադարեցնելու կամ էական կրճատելու մտադրություն կամ անհրաժեշտություն չկա:

2.5 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

2.6 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում: Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գուտ օգուտ (կորուստ) արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք ճանաչվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերաչափումից առաջացող գուտ օգուտի կամ վնասի տարբ:

բ) Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների

մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Եթե Ընկերությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Ընկերությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Ընկերությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմած գրավադրված փոխառությունը:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, այլևս վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության

հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, եթե դասակարգված են որպես ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՄ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող
  - իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
  - իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող:
- Դասակարգումը որոշվում է հիմնվելով երկու ստորև բերվածների վրա՝
- Ընկերության ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդել
  - Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրերը

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

ՖՀՄՄ 9 շրջանակներում բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները պետք է հետագայում չափվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով, հիմք ընդունելով կազմակերպության ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը և ֆինանսական ակտիվների դրամական հոսքերի բնութագրերը:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մասնավորապես՝

• Բիզնես մոդելում առկա պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը և որոնք ունեն պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ , հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

• Բիզնես մոդելում առկա պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն է ոչ միայն հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, այլև վաճառել պարտքային գործիքները և որոնք ունեն պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, հետագայում չափվում են իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով:

• Բոլոր այլ պարտքային գործիքները (պարտքային գործիքներ իրական արժեքի հիմունքով կառավարվող կամ վաճառքի համար պահվող) և բաժնային գործիքներում ներդրումները հետագայում չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով.

Պարտքային գործիքներ՝ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող

Ընկերությունը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը և չափումը՝ հիմք ընդունելով ակտիվի՝ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հատկանիշները և ակտիվի կառավարման մասով Ընկերության բիզնես մոդելը:

Ամորտիզացված արժեքով դասակարգվող ակտիվների պայմանագրային պայմանները պետք է առաջացնեն դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (ՄՄԳՏԿ):

ՄՄԳՏԿ թեստի նպատակներով, մայր գումար է հանդիսանում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Մայր գումարը կարող է փոփոխվել ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում (եթե առկա են մայր գումարի մարումներ): Տոկոսն իրենից ներկայացնում է հատուցումներ ժամանակի մեջ դրամի արժեքի մասով, որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում չմարված մայր գումարի գծով վարկային ռիսկի և այլ հիմնական վարկային ռիսկերի և ծախսերի, ինչպես նաև շահույթի սահմանաչափի մասով: ՄՄԳՏԿ գնահատումը իրականացվում է այն արժույթով, որով արտահայտվում է ֆինանսական ակտիվը:

Պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, համապատասխանում են հիմնական պարտքային համաձայնությանը: Պայմանագրային պայմանները, որոնք ներկայացնում են պայմանագրով նախատեսված այն դրամական հոսքերի ռիսկերի կամ անկայունության ենթարկվածությունը, որոնք չեն վերաբերվում հիմնական պարտքային համաձայնությանը, ինչպիսիք են բաժնետոմսերի կամ ապրանքների գների փոփոխության ռիսկերի ենթարկվածությունը, չեն առաջացնում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ: Ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական ակտիվը կարող է հանդիսանալ հիմնական պարտքային համաձայնագիր, անկախ այն բանից, որ այն հանդիսանում է վարկ իր իրավական ձևով:

Ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով բիզնես մոդելի գնահատումն իրականացվում է ՖՀՄՍ 9 սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը որոշելու նպատակով: Բիզնես մոդելը կիրառվում է հետադարձ հիմունքներով բոլոր այն ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ, որոնք առկա են եղել ՖՀՄՍ 9 սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: Ընկերությունը որոշում է բիզնես մոդելների մակարդակ, որն արտացոլում է ֆինանսական ակտիվների խմբերի համատեղ կառավարման ձևը հատուկ բիզնես նպատակների իրականացման համար:

Ընկերության բիզնես մոդելը կախված չէ առանձին գործիքի մասով ղեկավարության մտադրություններից, հետևաբար, բիզնես մոդելի գնահատումը իրականացվում է՝ հիմք ընդունելով ավելի բարձր մակարդակի համախմբման, այլ ոչ անհատապես դիտարկման սկզբունքը: Ընկերությունն ունի մեկ բիզնես մոդել ֆինանսական գործիքների կառավարման մասով, որն արտացոլում է Ընկերության՝ իր ֆինանսական ակտիվների կառավարման մեթոդները դրամական հոսքեր ստեղծելու նպատակով: Ընկերության բիզնես մոդելները որոշում են, արդյոք դրամական միջոցները առաջանում են պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հավաքագրումից, ֆինանսական ակտիվների վաճառքից կամ այս երկու բաղադրիչների կիրառումից:

Բիզնես մոդելի գնահատման ընթացքում Ընկերությունը հաշվի է առնում հասանելի համապատասխան ողջ տեղեկատվությունը: Այնուամենայնիվ, այս գնահատումը չի իրականացվում հիմք ընդունելով այն սցենարները, որոնք Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել, այսպես կոչված «վատագույն իրավիճակ» կամ «սթրեսային իրավիճակ» սցենարները:

Ընկերությունը հաշվի է առնում հետևյալ հասանելի ողջ տեղեկատվությունը՝

- Ինչպես է գնահատվում և ներկայացվում կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմին բիզնես մոդելի և այդ բիզնես մոդելում առկա ֆինանսական ակտիվների գործունեության արդյունքները,
- Այն ռիսկերը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում առկա ֆինանսական ակտիվների) գործունեության արդյունքների վրա, և մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մոդելները, և
- Ինչպես են բիզնես կառավարիչները վարձատրություն ստանում (արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքի, թե հավաքագրված պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա):

Ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը որոշում է, արդյոք նոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները հանդիսանում են արդեն առկա բիզնես մոդելի մաս կամ արդյոք արտացոլում են նոր բիզնես մոդելի սկիզբը: Ընկերությունը վերագնահատում է իր բիզնես մոդելները յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում, որոշելու համար, արդյոք բիզնես մոդելները փոփոխություններ են կրել նախորդ ժամանակաշրջանից ի վեր: Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը բիզնես մոդելներում փոփոխություններ չի հայտնաբերել:

ՏԻՆԱՆՄԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Այն դեպքում, երբ արտաքին գործիքը, որը չափվում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, ապաճանաչվում է, ապա կուտակային օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում: Եվ, հակառակը, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային գործիքների կուտակային օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այլ տեղաշարժվում է սեփական կապիտալում:

Պարտքային գործիքները, որոնք հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, ենթակա են արժեզրկման:

Վերադասակարգում

Այն դեպքում, երբ բիզնես մոդելը, որի շրջանակներում Ընկերությունը պահում է ֆինանսական ակտիվներ, փոփոխվում է, ապա այդ փոփոխված ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են: Նոր կատեգորիային վերաբերող դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվում են հետևյալային հիմունքներով առաջին հաշվետու

ժամանակաշրջանի առաջին օրվանից, բիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո, ինչը հանգեցրել է Ընկերության ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգմանը:

Արժեզրկում

Ակնկալվող վարկային կորուստները (ԱՊԿ) պետք է չափվեն կորուստների գծով պահուստի հաշվառման միջոցով՝ ստորև նշվածների համարժեք գումարի չափով՝

- Ակնկալվող պարտքային կորուստները 12 ամիսների ընթացքում. ակնկալվող կորուստներ վարկի գործողության ողջ ընթացքից ակնկալվող, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի պարտագանցման դեպքերի, և որոնք կարող են տեղի ունենալ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում (ինչպես նշված է փուլ 1-ում), կամ

- Ամբողջական ակնկալվող պարտքային կորուստներ. Ակնկալվող կորուստներ վարկի գործողության ողջ ընթացքում, այսինքն՝ կորուստներ, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի գործողության ընթացքում հնարավոր պարտագանցման դեպքերի (ինչպես նշված է փուլ 2-ում և 3-ում):

Ամբողջական ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի հաշվառում է պահանջվում, եթե այդ ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը զգալիորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչումից հետո: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների համար ԱԿ-ները չափվում են 12-ամսյա ԱԿ-ի չափով:

Ակնկալվող վարկային կորուստները՝ ԱՊԿ-ները վարկային կորուստների ներկա արժեքի՝ հավանականության վրա հիմնված հաշվարկներ են: Դրանք չափվում են Ընկերության պայմանագրային հիմունքներով վճարման ենթակա դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության ներկա արժեքի հիման վրա, որն Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ տարբեր տնտեսական սցենարների համեմատության արդյունքում՝ զեղչված ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով:

Միևնույն տնտեսական ռիսկի հատկանիշներ ունեցող պորտֆելների դեպքում Ընկերությունը ԱՊԿ-ն կչափի հավաքական հիմունքով: Կորուստների գծով պահուստների գնահատումը կհիմնվի ակտիվների ակնկալվող դրամական հոսքերի ներկա արժեքի վրա՝ կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտագանցման սահմանումը

ԱՊԿ-ի սահմանման համար կարևոր է սահմանել պարտագանցումը: Վերջինիս սահմանումը օգտագործվում է ԱՊԿ-ի չափը և կորուստների գծով պահուստները 12-ամսյա կամ ամբողջական ԱՊԿ-ի վրա հիմնված լինելը որոշելու համար, քանի որ դեֆոլտը՝ դեֆոլտի հնարավորության (ԴՀ) բաղադրիչ է, որն ազդում է ԱՊԿ-ի գնահատման, ինչպես նաև վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտնաբերման վրա:

Ընկերությունը ստորև նշված հանգամանքների դեպքում արձանագրում է պարտագանցում.

- Երբ փոխառուն ունի ավելի քան 90 օր ժամկետանց ցանկացած էական պարտավորություն Ընկերությանը, կամ
- Հավանական է, որ փոխառուն ամբողջությամբ չի վճարի իր պարտավորությունները

Պարտագանցման սահմանումը համապատասխանեցվում է տարբեր տեսակի ակտիվների տարբեր առանձնահատկություններն արտացոլելու նպատակով:

Փոխառուի՝ իր պարտքային պարտավորությունների չկատարման հավանականության գնահատման նպատակով Ընկերությունը հաշվի է առնում միայն քանակական տեղեկատվությունը: Քանակական տեղեկատվությունը ներառում է նույն փոխառուի այլ պարտավորությունների չկատարման կամ վճարի ուշացման մասին տվյալներ, որոնք այս վերլուծության կարևոր մասն են հանդիսանում:

Ընկերությունը վերահսկում է արժեզրկման պահանջներին ենթակա բոլոր ֆինանսական ակտիվները, դրանց սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի հնարավոր աճը գնահատելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի դեպքում Ընկերությունը կչափի կորուստների գծով պահուստները՝ հիմնվելով պարտքի գործողության ողջ ընթացքի համար հաշվարկվող ԱՊԿ-ի վրա, այլ ոչ 12-ամսյա ԱՊԿ-ի վրա:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման նպատակով Ընկերությունը համեմատում է հետևյալը՝ ֆինանսական գործիքի դեֆոլտի ռիսկը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ հիմնված գործիքի գծով մարման մնացորդային պարտավորության վրա, և ֆինանսական գործիքի տեղի ունեցած դեֆոլտի ռիսկը, որն ակնկալվում էր մնացորդային պարտավորության մարման գծով՝ գործիքի սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ: Այս գնահատումը կատարելիս

Ընկերությունը հաշվի կառնի միայն քանակական տեղեկությունները:

Ֆինանսական ակտիվների վերափոխումը և ապաճանաչումը

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ֆինանսական ակտիվների վերափոխումները տեղի են ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը կառավարող պայմանագրային պայմանները վերանայվում են կամ այլ կերպ փոփոխվում են ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման և մարման ժամկետի միջև: Փոփոխությունը ազդեցություն է ունենում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի գումարի և/կամ ժամկետների վրա անմիջապես կամ ապագայում:

Ֆինանսական ակտիվի փոփոխման դեպքում Ընկերությունը գնահատում է, արդյոք այս փոփոխության արդյունքում առաջանում է ապաճանաչում: Ընկերության քաղաքականության համաձայն, փոփոխությունների արդյունքում առաջանում է ապաճանաչում, երբ այդ փոփոխությունը հանգեցնում է էսպես տարբերվող այլ պայմանագրային պայմանների առաջացմանը: Որոշելու համար, արդյոք փոփոխված պայմանները էսպես տարբերվում են սկզբնական պայմանագրային պայմաններից, Ընկերությունը հաշվի է առնում հետևյալը՝

- Որակական գործոններ, ինչպիսիք են այն պայմանագրային դրամական հոսքերը, որոնք փոփոխությունից հետո չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, փոխարժեքի կամ պայմանագրային կողմի փոփոխությունը, տոկոսադրույքների, ժամկետայնության, պայմանագրային դրույթների փոփոխությունը:

Եթե այս փոփոխությունները չեն պարզաբանում էական փոփոխությունները, ապա՝

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ԱՊԿ գծով պահուստները չսփվում են ապաճանաչման օրվա դրությամբ՝ ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը այդ օրվա դրությամբ որոշելու նպատակով: Վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և նոր պայմաններով նոր ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի միջև տարբերությունը առաջացնում է ապաճանաչման մասով օգուտ կամ վնաս: Նոր ֆինանսական ակտիվը կունենա 12-ամսյա ԱՊԿ-ի հիմունքներով չսփվող կորուստների գծով պահուստ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նոր վարկը կհամարվի արժեզրկված առաջացման պահին: Սա կիրառվում է միայն այն դեպքում, երբ նոր վարկի իրական արժեքը ճանաչվում է իր վերանայված անվանական արժեքի նշանակալի գեղչով, քանի որ դեռ առկա է դեֆոլտի ռիսկը, ինչը

փոփոխությունների արդյունքում չի նվազել: Ընկերությունը վերահսկում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվների վարկային ռիսկը՝ գնահատելով որակական և քանակական տեղեկատվությունը (օր.՝ արդյոք փոխառուն ունի ժամկետանց օրեր նոր պայմանների պարագայում):

Երբ ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները փոփոխվում են, ինչը ապաճանաչման չի հանգեցնում, Ընկերությունը որոշում է, արդյոք տեղի է ունեցել

ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, համեմատելով՝

- Սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ և սկզբնական պայմանագրային պայմաններով գնահատված ամբողջական ԴՀ-ն, և
- Փոփոխված պայմանագրային պայմաններով, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ամբողջական ԴՀ-ն:

Ինչ վերաբերում է Ընկերության՝ պարտքային պայմանների վերանայման քաղաքականության շրջանակներում փոփոխված ֆինանսական ակտիվներին, երբ այդ փոփոխության արդյունքում ապաճանաչում չի առաջացել, ապա ԴՀ-ի գնահատումն արտացոլում է Ընկերության կարողությունը հավաքել փոփոխված պայմաններով դրամական միջոցները՝

հիմք ընդունելով Ընկերության նախկին փորձը համաներման նմանատիպ գործընթացների պարագայում, ինչպես նաև տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ, որոնք են փոխառուի պարտաճանաչ վճարման կարողությունը փոփոխված պայմանագրային պայմանների շրջանակներում: Եթե վարկային ռիսկը շարունակում է մնալ ավելի բարձր,

քան ակնկալվում էր սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա կորուստների գծով պահուստը կրկին չսփվելու է ամբողջական ԱՊԿ-ին համարժեք գումարով: Վերանայված պայմաններով ակտիվների կորուստների գծով պահուստը հիմնականում կչափվի՝ հիմք ընդունելով 12-ամսյա ԱՊԿ, երբ առկա է փոխառուի վճարունակության բարելավման

վկայություն, ինչը հանգեցնում է նախկինում վարկային ռիսկի նշանակալի աճի նվազեցմանը:

Այն դեպքում, երբ փոփոխությունների արդյունքում ապաճանաչում չի առաջանում, Ընկերությունը հաշվարկում է այդ փոփոխությունների օգուտը/կորուստը՝ համեմատելով համախառն հաշվեկշռային արժեքը փոփոխությունից առաջ և հետո (բացառությամբ ԱՊԿ գծով պահուստի): Այնուհետև Ընկերությունը գնահատում է ԱՊԿ-ն փոփոխված ակտիվի մասով, երբ փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացած ակնկալվող դրամական հոսքերը ընդգրկվում են սկզբնական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների նվազեցման հաշվարկում:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹՍԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (ներառյալ էապես տարբեր պայմանագրային պայմանների փոփոխման արդյունքում առաջացած սպառումը) կամ երբ ֆինանսական ակտիվի և վերջինիս սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները փոխանցվում են երրորդ կողմի: Եթե Ընկերությունը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Ընկերությունը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, ապա Ընկերությունը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմաց գրավադրված փոխառությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և ստացված և ստացման ենթակա հատուցումների և կուտակային օգուտի/վնասի գումարի տարբերությունը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կուտակվել սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային ներդրումային գործիքների, որոնք դասակարգվել են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, երբ

կուտակային օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում: Ֆինանսական ակտիվը մասնակի ապաճանաչելիս (օրինակ՝ երբ Ընկերությունը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), ապա Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Սա չի կիրառվում բաժնային ներդրումային գործիքների մասով, որոնք դասակարգվել են որպես այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով իրական արժեքով չափվող, քանի որ կուտակված օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված այլ համապարփակ եկամուտում, հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում:

Դուրսգրում

Պարտքային գործիքները դուրս են գրվում, երբ Ընկերությունը չունի իրատեսական ակնկալիքներ ֆինանսական ակտիվի վերականգնման մասով (ամբողջական կամ մասնակի): Այս դեպքում Ընկերությունը որոշում է, որ փոխառուն չունի համապատասխան ակտիվներ կամ եկամտի բավարար աղբյուրներ դուրս գրման ենթակա գումարների մարման նպատակով: Դուրսգրումը ներառում է ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում: Ընկերությունը կարող է կիրառել հարկադիր գործողություններ դուրս գրված

ֆինանսական ակտիվների մասով: Ընկերության հարկադիր գործունեության արդյունքում հավաքագրված գումարները կառաջացնեն արժեզրկման գծով օգուտ: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստները ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ՝

- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազեցում;
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների արժեզրկումից կորուստները չեն հաշվանցվում ֆինանսական

ակտիվների համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների հետ, փոխարենը դրանք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Քանի որ այս ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներն իրենց իրական արժեքներն են՝ արժեզրկումից առաջացող փոփոխություններն արդեն իսկ ներառված են այդ արժեքների մեջ: Այնուամենայնիվ, կորուստների գծով պահուստները ներառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների «Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող

ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ» հոդվածում: ***Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը*** Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են կամ որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» կամ «այլ ֆինանսական պարտավորություններ»:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է առևտրական նպատակով կամ դասակարգվում է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է առևտրական նպատակով կամ դասակարգվում է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող, եթե՝

- Այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- Սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- Այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի առևտրական նպատակով պահվող ֆինանսական պարտավորություններից կամ պայմանական հատուցումից, որը կարող է վճարվել ձեռք բերողի կողմից որպես բիզնեսի միավորման մաս, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, էթե՝

- Նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- Ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է,

և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ

- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկատուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՖՀՄՄ 9 ստանդարտը թույլ է տալիս ողջ

պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները սահմանվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում այն դեպքում, երբ նրանք չեն հանդիսանում հեջային գործիքների մաս: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ցանկացած տոկոս, որը վճարվել է ֆինանսական պարտավորության գծով և ներառում է «իրական արժեքով չափվող

այլ ֆինանսական գործիքներից գուտ եկամուտ» տողում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում: Այնուամենայնիվ, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների մասով, երբ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է այդ պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությանը, ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում, էթե այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխության ազդեցության ճանաչումը չի առաջացնում կամ մեծացնում հաշվառման անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում: Պարտավորության իրական արժեքի փոփոխության մասով մնացած գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկերին վերագրելի իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այլ փոխանցվում են չբաշխված շահույթ ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչելիս:

Այն դեպքում, երբ Ընկերությունը որոշում է, արդյոք այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված պարտավորության վարկային ռիսկերի փոփոխությունների ճանաչումը շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանություն է առաջացրել կամ մեծացրել, գնահատում է, արդյոք պարտավորության պարտքային ռիսկերի փոփոխության ազդեցությունը հաշվանցելու է շահույթում կամ վնասում՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված: Այս որոշումը իրականացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները (այդ թվում՝ վարկերը և փոխառությունները) սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի և տոկոսային ծախսի տեղաբաշխման հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ավելի մանրամասն ներկայացված է «Տոկոսային եկամուտներ և տոկոսային ծախսեր» բաժնում:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ էթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, Ընկերությունը հաշվի է առնում գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանների կամ դրա մի մասի նշանակալի փոփոխությունը որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր պարտավորության ճանաչում:

Ենթադրվում է, որ պայմանագրային պայմանները զգալիորեն տարբերվում են այն դեպքում, երբ նոր պայմաններով դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը (ներառյալ վճարված գումարները, հանած յուրաքանչյուր վճար, ստացված և զեղչված՝ օգտագործելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը) առնվազն 10 տոկոսով

տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացորդային դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Տոկոսային եկամուտներ և տոկոսային ծախսեր

Ֆինանսական գործիքների մասով տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են «գուտ տոկոսային եկամուտ» որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս» շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ֆինանսական գործիքների ապագա գնահատված դրամական հոսքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների գուտ հաշվեկշռային արժեքին: Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վճարներ և կոմիսիոն ծախսեր

Վճարները և կոմիսիոն ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունների կատարմանը համապատասխան:

գ) Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է

ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը

բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Հնկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Վարձակալական գույք հանդիսացող շենքերը նույնպես ընդգրկվում են հիմնական միջոցներում, եթե դրանք ստացվել են երկարաժամկետ վարձակալությամբ: Նման ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի ակնկալվող օգտակար ծառայության ընթացքում կամ վարձակալության ժամկետի ընթացքում, եթե վերջինս ավելի կարճ է:

Հիմնական միջոցի առանձին մասերի փոխարինման ծախսումները ճանաչվում են այդ հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում, եթե հավանական է, որ այդ մասի մեջ մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն Հնկերություն և դրա արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Հիմնական միջոցների ընթացիկ սպասարկման

ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում դրանց կատարման ժամանակ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից մուտքերի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է մաշվող գումարի նկատմամբ, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվի սկզբնական արժեքը կամ դրան փոխարինող գումարը՝ հանած մնացորդային արժեքը: Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի համար գնահատված օգտակար ծառայությունների ընթացքում, քանի որ դա առավելագույնս է արտացոլում ակտիվներում մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտների սպառման ակնկալվող եղանակը:

Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Մաշվածության հաշվարկման մեթոդները, օգտակար ծառայությունները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Համակարգչային տեխնիկա	- 3-5 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	- 8 տարի

դ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Հնկերության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ դրանք ավելացնում են այն կոնկրետ ակտիվում մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտները, որին դրանք վերաբերում են:

Բոլոր մնացած հետագա ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում կատարման ժամանակ: Ամորտիզացիան հաշվարկվում է ամորտիզացվող գումարի նկատմամբ,

որն իրենից ներկայացնում է ակտիվի սկզբնական արժեքը կամ դրան փոխարինող գումարը՝ հանած մնացորդային արժեքը: Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ

վնասում գծային հիմունքով՝ ոչ նյութական ակտիվների գնահատված ամորտիզացիոն ժամկետների ընթացքում:

ե) Վարձակալություն

Հնկերությունը որպես վարձակալ վարձակալության պայմանագրի սկզբնական ճանաչման պահին ճանաչում է ակտիվի օգտագործման իրավունք և վարձակալական

պարտավորություն, բացառությամբ ցածրարժեք և կարճաժամկետ վարձակալությունների՝ ՖՀՄՍ 16-ով նախատեսված բացառությունների:

Սկզբնական ճանաչումը

Սկզբնական ճանաչման ամսաթվին Հնկերությունը չափում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնական արժեքով, որը ներառում է հետևյալ տարրերը.

- վարձակալական պարտավորության սկզբնական ճանաչման արժեքը,
- ճանաչման ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձակալական վճարները, հանած վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանների ազդեցությունը,

• կրած սկզբնական ուղղակի ծախսումները,

• վարձակալած ակտիվի ազատման, վերականգման կամ ապամոնտաժման ծախսերի գնահատականը:

Սկզբնական ճանաչման ամսաթվին Հնկերությունը չափում է վարձակալական պարտավորությունը՝ որպես այդ ամսաթվի դրությամբ վճարման ենթակա վարձակալական վճարների ներկա արժեք: Վարձակալական վճարները զեղչվում են վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, եթե այն հնարավոր է որոշել Հնկերությունը զեղչման համար օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Հետագա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո վարձակալը չափում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնական արժեքով՝

- հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումը
- ճշգրտված վարձակալական պարտավորության վերաչափումով:

ՏԻՆԱՆՄԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ակտիվի օգտագործման իրավունքի մաշվածության հաշվարկի համար հիմք է հանդիսանում հիմնական միջոցների մաշվածության Հնկերությունը քաղաքականությունը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո Հնկերությունը վերաչափում է վարձակալական պարտավորությունը`

• մեծացնելով հաշվեկշռային արժեքը` արտացոլելու համար վարձակալական պարտավորության նկատմամբ հաշվեգրվող տոկոսը

• փոքրացնելով հաշվեկշռային արժեքը` արտացոլելու համար վճարած վարձակալական վճարները

• վերաչափելով հաշվեկշռային արժեքը` արտացոլելու համար վարձակալության պայմանագրի վերաչափումները կամ փոփոխությունները

զ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են պահանջները բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով` դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների` նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Հնկերությունը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների` նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

է) Մեփական կապիտալ

Հնկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով: Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Հնկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով: Շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

ը) Ծահութահարկ

Հնթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է` հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույթաչափերով` հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող արդյունքի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գույվիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ` հարկվող շահույթի վրա (բացի բիզնեսի միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Հնկերությունը ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում:

Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Հնկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույթների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ` հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույթները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Հնկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք` հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից, և

Հնկերությունը մտադիր է գուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

թ) Պահուսուներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Հնկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն` որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղչման միջոցով` օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույթը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

ժ) Աշխատակիցների հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաշվառման ժամանակաշրջանի ընթացքում Հնկերությունը մատուցել է ծառայություն, Հնկերությունը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղչված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչում է՝

ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղչված գումարը, Հնկերությունը ճանաչում է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այլ ստանդարտներով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, ՀՀՄՍ 2 «Պաշարներ» և ՀՀՄՍ 16 «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտները):

Հնկերությունը փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է՝

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ. և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

ի) Հասույթ գնորդների հետ պայմանագրերից

Այս ստանդարտը առաջին անգամ քննարկման է դրվել 2008թ.-ին: Վերջնական տարբերակը թողարկվել է 2014թ. մայիսին: ՖՀՄՍ 15. «Հասույթ գնորդների հետ պայմանագրերից»

ստանդարտի էական սկզբունքն այն է, որ Հնկերությունը պետք է հասույթը ճանաչի այն գումարով, որով որ Հնկերությունը պատկերացնում կամ ակնկալում է, որ

հաճախորդներին, ըստ պայմանագրի, տրված ապրանքների կամ մատուցված ծառայությունների գումարները կստացվեն կամ կհավաքվեն Հնկերության կողմից:

Ստանդարտը տալիս է պարզ, սկզբունքների վրա հիմնված հինգ քայլ պարունակող մոդել, որը կիրառվելու է հաճախորդների հետ բոլոր պայմանագրերի հաշվառման նպատակով:

Ստանդարտի հիմնական սկզբունքը ներկայացված է հինգ քայլ ներառող մոդելում՝

Քայլ 1. նույնացնել գնորդի հետ պայմանագիրը,

Քայլ 2. նույնացնել կատարման ենթակա պարտավորությունները,

Քայլ 3. նույնացնել գործարքի գինը,

Քայլ 4. բաշխել գործարքի գինը կատարման ենթակա պարտավորություններին,

Քայլ 5. ճանաչել հասույթը, երբ ընկերությունը կատարում է կատարողական պարտավորությունները:

յ) Պայմանականություններ

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով, ինչպես նաև միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Հայաստանի Հանրապետության հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝

պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև

Հնկերության վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի

կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Հնկերության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա: Հնկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Հնկերության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Հնկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Հնկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն:

Քանի դեռ Հնկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ

նյութական ազդեցություն ունենալ Հնկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում:

Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել: Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹՍԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ղեկավարության համոզմամբ՝ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ եական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանությունները ապագայում կարող են եական պարտավորություններ առաջացնել:

Ծանոթագրություն 3. Ֆինանսական ռիսկի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ – ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 2.6 (բ):

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Կազմակերպությունը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Կազմակերպության անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Կազմակերպությունն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտագանցման հավանականության փոփոխությունը, որը գնահատվել է ելնելով «S&P» and «Moody’s» վարկանիշային գործակալությունների վարկանիշների միգրացիայի մատրիցներից,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ տրված փոխառությունների համար և 5-օրյա սահմանափակիչ այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների համար:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Կազմակերպությունը պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական ակտիվին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտագանցման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանցման ռիսկի մասին և համընկնում են «S&P» and «Moody’s» վարկանիշային գործակալությունների կողմից հրապարակված վարկանշավորման մակարդակներին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին՝ փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել:

Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ առուղիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հաստով ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս ղեկավար անձնակազմի փոփոխությունները,
- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը,
- Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը,
- Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները:

Պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական

ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Կազմակերպությունը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտագանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը

վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակի: Կազմակերպությունը սահմանում է պարտագանցման հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի վարկանշավորման մակարդակին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն: Պետական պարտատոմսերի գծով պարտագանցման հավանականության չափը համապատասխանում է երկրի վարկանշավորման մակարդակին:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե

Կազմակերպության մոդելավորման քանակական և որակական մեթոդների հիման վրա որոշվում է հետևյալը.

- Փոխառուի պարտքային ռիսկի մակարդակը վատթարացել է 2 նիշով սկզբնական ճանաչումից ի վեր:
- Փոխառուն ունի ավելի քան 30 օր ժամկետանց պարտավորություն փոխառությունների գծով և 5-օրյա ժամկետանց պարտավորություն այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով:

ՏԻՆԱՆՄԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

• Փոխառության պայմանների վերանայում փոխառուի անվճարունակության պատճառով, որը չի հանգեցնում պարտագանցման:

• Ղեկավարության հայեցողությունը, որը հիմնված է ստանդարտ մշտադիտարկման գործընթացի ընթացքում և այլ աղբյուրներից հաճախորդի վերաբերյալ ստացված որակական տեղեկատվության վրա (մասնավորապես, ընդգրկվածություն հատուկ հսկողության ներքո գտնվող ցանկում, ֆինանսական գործունեության հետ կապված անբարենպաստ մակրոտնտեսական գործոններ և այլն):
Կազմակերպությունը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը փոխառությունների դեպքում և 5 օր ժամկետանցությունը այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների դեպքում: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով:
Կազմակերպությունը վերահսկում է պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար կիրառվող չափանիշների արդյունավետությունը կանոնավոր ստուգումների միջոցով՝ հավաստիանալու համար, որ,
• չափանիշները հնարավորություն են տալիս որոշելու պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը նախքան պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցումը,
• չափանիշները չեն համապատասխանում ժամանակի այն պահին, երբ ակտիվը դառնում են ավելի քան 30 օր ժամկետանց,

• պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ և պարտագանցում հայտնաբերելու միջև միջին ժամկետը ողջամիտ է համարվում,
• պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքները որպես կանոն ուղղակիորեն չեն փոխանցվում այն պորտֆելից, որի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա

ակնկալվող պարտքային կորստներին չափով, պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքների պորտֆել և
• չի դիտվում կորստի պահուստի չհիմնավորված փոփոխականություն, երբ պորտֆելից, որի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին

չափով (1-ին փուլ), գործիքը փոխանցվում է պորտֆել, որի գծով պահուստը չափվում է ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (2-րդ փուլ):

Պարտագանցման սահմանում

Կազմակերպությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում, եթե՝
• հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Կազմակերպության նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Կազմակերպությունը

չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
• Կազմակերպության նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է, կամ

• հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:
Փոխառուի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը՝
• որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
• քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Կազմակերպության նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և

• Կազմակերպության ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:
Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են

փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Ղեկավարության գնահատմամբ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու ազդեցությունն էական չէ:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 2.6 (բ)-ում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:
Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝
• պարտագանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
• պարտագանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա

տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտագանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտագանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտագանցման պահին:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման

դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունը

պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը «Պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Կազմակերպությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով «S&P» and «Moody's» վարկանիշային գործակալությունների կողմից հրապարակված տեղեկատվությունը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում:

Կազմակերպությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով

թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից

ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման

պահին իրենից ներկայացնում է ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին վճարման ենթակա գումարը:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման հավանականության 12-ամսյա

ցուցանիշը, Կազմակերպությունն ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային

ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ

Կազմակերպությունը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար:

Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Կազմակերպությունն իրավունք ունի պահանջել փոխառույթյան մարումը կամ դադարեցնել երաշխավորությունը:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Կազմակերպությունն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի

տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ

Ընկերությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ չի ճանաչել, քանի որ վերջինիս ազդեցությունն աննշան է Ընկերության ֆինանսական

հաշվետվությունների համար:

Ցանոթագրություն 4. Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Տոկոսային եկամուտներ բանկային հաշիվներից և ներդրված ավանդներից	-	-	-	-
Տոկոսային եկամուտներ արժեթղթերից	8,501	23,172	5,619	17,034
Տոկոսային եկամուտներ փոխառություններից	-	-	-	-
Ընդամենը	8,501	23,172	5,619	17,034
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Տոկոսային ծախսեր ներգրավված փոխառությունների և ստացված վարկերի դիմաց	-	-	-	-
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերի գծով	-	-	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների տոկոսային ծախսեր	(1,216)	(4,260)	-	-
Ընդամենը	(1,216)	(4,260)	-	-
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	7,285	18,912	5,619	17,034

Ցանոթագրություն 5. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Արժեթղթերով գործարքների միջնորդավճարներից	12,648,961	32,018,678	3,521,527	3,591,627
Խորհրդատվական ծառայությունների գծով միջնորդավճարներից	-	-	-	-
Պահառության գործունեությունից	-	-	-	-
Տեղաբաշխումից եկամուտներ	-	-	-	-
Ընդամենը	12,648,961	32,018,678	3,521,527	3,591,627
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(7,735,014)	(21,231,622)	(2,166,711)	(2,179,523)
Ընդամենը	(7,735,014)	(21,231,622)	(2,166,711)	(2,179,523)
Զուտ կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	4,913,947	10,787,056	1,354,816	1,412,104

Ցանոթագրություն 6. Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններին

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Իրական արժեքով` շահույթ կամ վնասի միջոցով չափվող» ներդրումներից գուտ եկամուտներ	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Իրական արժեքի փոփոխությունից գուտ եկամուտ	6,922	6,922	-	-
Առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ	42,472	90,225	-	-
«Անորոշիվացված արժեքով» հաշվառվող ներդրումներից գուտ եկամուտներ				
Առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ	-	-	-	-
Արտարժույթային գործառնություններից գուտ եկամուտներ				
Վերագնահատումից ստացված գուտ եկամուտ	(18,308)	(147,775)	25,186	24,985
Առք ու վաճառքից ստացված գուտ եկամուտ	150,790	140,044	(262)	(1,311)
Ընդամենը	181,876	89,416	24,924	23,674

Ծանոթագրություն 7. Այլ գործառնական եկամուտ

Այլ գործառնական եկամուտ	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված գուտ եկամուտներ	-	-	-	-
Այլ եկամուտներ	-	9	1,699	7,715
Ընդամենը	-	9	1,699	7,715

Ծանոթագրություն 8. Ընդհանուր վարչական ծախսեր

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	(290,335)	(804,617)	(77,594)	(146,390)
Աուդիտի և այլ խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	(15,450)	(36,665)	(3,607)	(9,943)
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	(8,025)	(15,104)	(982)	(1,983)
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	(7,503)	(13,546)	(6,370)	(9,170)
Հիմնական միջոցներ տեխնիկական սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	(36,335)	(88,157)	(719)	(786)
Կազմակերպության շենքի և այլ հիմնական միջոցների վարձակալություն	(30,489)	(79,602)	(9,463)	(23,195)
Գովազդ և ներկայացուցչական ծախսեր	(128,915)	(556,966)	(62,572)	(64,825)
Գործուղման և ուսուցման գծով ծախսեր	(5,218)	(15,806)	-	(944)
Զփոխատուցվող հարկեր և տուրքեր	(43,400)	(130,012)	(14,578)	(21,603)
Ապահովագրության գծով ծախսեր	(592)	(1,620)	-	-
Անդամավճարներ	-	-	(500)	(1,500)
Այլ վարչական ծախսեր	(16,920)	(38,253)	(9,964)	(21,232)
Ընդամենը	(583,182)	(1,780,348)	(186,349)	(301,571)

Ծանոթագրություն 9. Այլ գործառնական ծախսեր

Այլ գործառնական ծախսեր	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսեր	(26,988)	(60,734)	(2,156)	(5,851)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	(7,660)	(13,978)	(322)	(322)
Այլ ծախսեր	-	-	-	-
Ընդամենը	(34,648)	(74,712)	(2,478)	(6,173)

Ծանոթագրություն 10. Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)

Շահութահարկի գծով ծախս	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	(811,321)	(1,658,692)	(183,716)	(183,716)
Նետաձգված հարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	(880)	3,464	(27,519)	(19,585)
Ընդամենը	(812,201)	(1,655,228)	(211,235)	(203,301)

Շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

	01.01.24-30.09.24	Արդյունավետ դրույքաչափ %	01.01.23-30.09.23	Արդյունավետ դրույքաչափ %
Շահույթը (վնասը) մինչև հարկումը	9,040,758		1,152,934	
Շահութահարկ դրույքաչափով	(1,627,336)	(18.00)	(207,528)	(18.00)
Չհարկվող եկամուտներ / (Չնվազեցվող ծախսեր)	(27,892)	(0.31)	(3,707)	(0.32)
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	(1,655,228)	(18.31)	(211,235)	(18.32)

ՏՆՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը.

	Մնացորդն առ 31.12.2023 դրությամբ	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդն առ 30.09.2024 դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	13,667	-	869	14,536
Վարձակալական պարտավորությունների գծով	9,754	-	(3,682)	6,072
Ստեղծված պահուստների գծով	3,913	-	4,551	8,464
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	(9,913)	-	2,596	(7,317)
Հիմնական միջոցների գծով	(156)	-	-	(156)
ԻԱՇՎ հաշվավորող արժեթղթեր	(39)	-	(1,207)	(1,246)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների գծով	(9,718)	-	3,803	(5,915)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	3,754	-	3,465	7,219
Հարկային վնասի գծով	-	-	-	-
Ընդամենը գուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորության) շարժը	3,754	-	3,465	7,219

Ստանթագրություն 11. Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ

Սույն ծանոթագրությունում բացահայտված է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթի հաշվարկման (հաշվարկման բանաձևերում որպես համարիչ և հայտարար օգտագործվող գումարների) վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	01.07.24- 30.09.24	01.01.24- 30.09.24	01.07.23- 30.09.23	01.01.23- 30.09.23
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ (վնաս) հարկումից հետո	3,673,077	7,385,530	986,981	949,633
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող սովյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ (վնաս)	3,673,077	7,385,530	986,981	949,633
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1	1	1	1
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (վնաս)	3,673,077	7,385,530	986,981	949,633
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նուրազված շահույթ (վնաս)	3,673,077	7,385,530	986,981	949,633

Ստանթագրություն 12. Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Ընթացիկ հաշիվներ		
Հայաստանի Հանրապետության բանկերում	68,116	269,831
Այլ հաշիվներում	9,567,253	1,613,539
Զուտ պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,635,369	1,883,370

Սույն հաշվետվություններում ներկայացված դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով օգտագործման որևէ սահմանափակում առկա չէ:

Ստանթագրություն 13. Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ

Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Արժեթղթերով գործարքների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
Խորհրդատվական ծառայությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
Այլ	-	-
Ընդամենը գուտ պահանջներ	-	-

Հաշվետու և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջում Ընկերությունը ժամկետանց և խնդրահարույց տրամադրած փոխառություններ չի ունեցել:

Ընկերությունը չունի նաև միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից իրականացված ֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում ստացված և տեղաբաշխված միջոցներ:

Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների աշխարհագրական վերլուծություն

Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների վերլուծությունն ըստ ռեզիդենտության	առ 30.09.2024	%	առ 31.12.2023	%
Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներ	-	-	-	-
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ	-	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-	-

Ծանոթագրություն 14. «Իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսեր	413,445	-
	413,445	-
Ոչ պետական արժեթղթեր	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Բաժնետոմսեր	149	1,325
Պարտատոմսեր	7,434	-
	7,583	1,325
Ընդամենը	421,028	1,325

Ծանոթագրություն 15. Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսեր	-	200,073
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	12,896
Հնարավոր կորուստների պահուստ	-	425
Ընդամենը	-	212,544

Ստորև բերվող աղյուսակներում համադրվում են վերը բերվող աղյուսակներում ներկայացված գումարները, որտեղ համադրվում են կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի հաշվետու և համադրելի ժամանակաշրջանների համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով	01.07.24-30.09.24	01.01.24-30.09.24	01.07.23-30.09.23	01.01.23-30.09.23
Պահուստի սկզբնական մնացորդ	-	425	525	691
Պահուստին կատարված մասհանումներ	-	-	15	-
Պահուստին կատարված մասհանումների հակադարձում	-	425	-	151
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	-	(425)	15	(151)
Պահուստի վերջնական մնացորդ	-	-	540	540

Ծանոթագրություն 16. Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում

Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներ չունի:

Ծանոթագրություն 17. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հիմնական միջոցներ

Հողվածի անվանումը	Համակ. և կապի միջոցներ	Վարձակալված ՀՄ-ներում կապիտալ ներդրումներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդը առ 01.01.2023	21,680	-	-	8,156	29,836
Ավելացում	13,222	-	56,336	11,274	80,832
Օտարում	(122)	-	-	-	(122)
Մնացորդը առ 31.12.2023	34,780	-	56,336	19,430	110,546
Ավելացում	178,021	295,747	-	155,941	629,709
Օտարում	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 30.09.2024	212,801	295,747	56,336	175,371	740,255
Գուտակված մաշվածություն					
Մնացորդը առ 01.01.2023	3,103	-	-	791	3,894
Ավելացում	7,419	-	2,347	1,493	11,259
Օտարում	(27)	-	-	-	(27)
Մնացորդը առ 31.12.2023	10,495	-	2,347	2,284	15,126
Ավելացում	31,829	-	21,126	7,778	60,733
Օտարում	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 30.09.2024	42,324	-	23,473	10,062	75,859
Զուտ հաշվեկշռային արժեք					
առ 30.09.2024	170,477	295,747	32,863	165,309	664,396
առ 31.12.2023	24,285	-	53,989	17,146	95,420

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ոչ կուրսային ակտիվներ

Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք		
Մնացորդը առ 01.01.2023	-	-
Ավելացում	2,628	2,628
Մնացորդը առ 31.12.2023	2,628	2,628
Ավելացում	71,014	71,014
Մնացորդը առ 30.09.2024	73,642	73,642
Կուտակված ամորտիզացիա		
Մնացորդը առ 01.01.2023	-	-
Ավելացում	932	932
Մնացորդը առ 31.12.2023	932	932
Ավելացում	13,978	13,978
Մնացորդը առ 30.09.2024	14,910	14,910
Զուտ հաշվեկշռային արժեք		
առ 30.09.2024	58,732	58,732
առ 31.12.2023	1,696	1,696

Ծանոթագրություն 18. Այլ ակտիվներ

Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	-	-
Կանխավճարներ մատակարարների	205,180	55,536
Կանխավճարներ աշխատակիցների	-	261
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	98,094	-
Ընդամենը	303,274	55,797
Այլ ակտիվներ	-	-
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	30,389	917
Այլ ակտիվներ	-	6,050
Ընդամենը	333,663	62,764

Ծանոթագրություն 19. Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
ՀՀ բանկեր		
Վարկեր	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 20. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 21. Պահուստներ

Պահուստներ	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Սկզբնական մնացորդ	21,318	2,191
Պահուստին կատարված մասհանումներ	66,452	25,480
Պահուստի օգտագործում	(40,746)	(6,353)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	25,706	19,127
Վերջնական մնացորդ	47,024	21,318
Արձակուրդայինի գծով	47,024	21,318

Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում և ներկայացվածից բացի պահուստավորում պահանջող այլ իրավական կամ կառուցողական պարտականություններ չունի: Ընկերության հանդեպ որևէ իրավական հայց հարուցված չկա: Ընկերությունն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

Ծանոթագրություն 22. Այլ պարտավորություններ

Այլ պարտավորություններ	առ 30.09.2024	առ 31.12.2023
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով՝		
Շահութահարկի գծով	1,659,179	242,911
Ավելացված արժեքի հարկի գծով	6,322	5,222
Եկամտային հարկի գծով	21,405	15,594
Դրոշմանիշային վճարների գծով	1,064	650
Պարտադիր կենսաթոշակային վճարների գծով	5,492	3,406
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ աշխատավարձի գծով	67,404	203
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	56,069	80,192
Պարտավորություններ կանոնադրական կապիտալի համարման գծով	298,374	298,374
Պարտավորություններ վարձակալության գծով	33,731	54,190
Այլ	-	-
Ընդամենը	2,149,040	700,742

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծանոթագրություն 23. Կանոնադրական կապիտալ

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը 300,000 հազ. ՀՀ դրամ է, որը բաղկացած է 1 հար տեղաբաշխված սովորական անվանական բաժնետոմսերից, որի անվանական արժեքը կազմում է 300,000 հազ. ՀՀ դրամ: Ընկերության տեղաբաշխված բաժնետոմսերը լրիվ վճարված են: Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերության կողմից շահութաբաժիններ չեն հայտարարվել և վճարվել: Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ ներդրումային ընկերության նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկությունները տես ստորև.

Նշանակալից մասնակցի անունը, ազգանունը	Մասնակցության գումարը	Մասնակցության չափը %
ՖԻՐԴՈՄ ՀՈՒՂԻՆԳ ԿՈՐՊ	300,000	100.00

Ծանոթագրություն 24. Մեփական կապիտալի այլ տարրեր

Ընկերությունը սեփական կապիտալի այլ չբացահայտված տարրեր չունի:

Ծանոթագրություն 25. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են նրա՝ գլխավոր տնօրենը, բաժնետերը, դուստր կազմակերպությունը, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք: Ինչպես նշվել է Ծանոթագրություն 23-ում Ընկերության բաժնետոմսերի մոտ 100 տոկոսը պատկանում է ՖԻՐԴՈՄ ՀՈՒՂԻՆԳ ԿՈՐՊ-ին, ով հանդիսանում է վերջնական հսկող: Ընկերության՝ կապակցված կողմերի հետ գործարքներն իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններին և տոկոսադրույքներին համապատասխան: Հաշվետու և համադրելի եռամսյակներում Ընկերությունը կապակցված կողմերի հետ իրականացրել է հետևյալ գործարքները.

	30/09/2024			
	Հաշվետու		Համադրելի	
	Գործարքի գումար	Չմարված մնացորդ	Գործարքի գումար	Չմարված մնացորդ
Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ, այդ թվում՝	-	-	187,500	-
Կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով	-	-	187,500	-

Ծանոթագրություն 26. Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ

26.1 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի (ակտիվների) կողմը չի կատարի իր պարտականությունը, և այդ պատճառով Ընկերությունը կկրի ֆինանսական կորուստներ: Ընկերության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը: Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Ընկերությունը գրավ չի վերցնում:

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

2024 թվականի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	Այլ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	68,116	9,567,253	9,635,369
Իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	149	149
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	-	-	-
Այլ ակտիվներ	329,659	4,004	333,663
Ընդամենը ակտիվներ	397,775	9,571,406	9,969,181
Պարտավորություններ	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	1,837,375	311,665	2,149,040
Ընդամենը պարտավորություններ	1,837,375	311,665	2,149,040
Զուտ դիրք	(1,439,600)	9,259,741	7,820,141

2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	Այլ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,883,370	-	1,883,370
Իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	1,325.00	1,325
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	212,544	-	212,544
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	-	-	-
Այլ ակտիվներ	60,344	2,420	62,764
Ընդամենը ակտիվներ	2,156,258	3,745	2,160,003
Պարտավորություններ	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	700,742	-	700,742
Ընդամենը պարտավորություններ	700,742	-	700,742
Զուտ դիրք	1,455,516	3,745	1,459,261

26.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը հավանականությունն է, որ շուկայական տատանումների հետևանքով մասնավորապես, առևտրական նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքների ապագա իրական արժեքների փոփոխությամբ Ընկերությունը կկրի վնասներ: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով եկամտաբերության օպտիմալացումը:

26.3 Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը: Ընկերության գուտ ենթարկվածությունը արտարժույթային ռիսկին ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակներում:

2024 թվականի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ			
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	104,657	9,530,712	9,635,369
Իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	7,434	149	7,583
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	-	-	-
Այլ ակտիվներ	326,121	7,542	333,663
Ընդամենը ակտիվներ	438,212	9,538,403	9,976,615
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. Կազմ. նկատմամբ	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	1,839,104	309,936	2,149,040
Ընդամենը պարտավորություններ	1,839,104	309,936	2,149,040
Զուտ դիրք	(1,400,892)	9,228,467	7,827,575

2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ			
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	98,326	1,785,044	1,883,370
Իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	(1,325)	1,325	-
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	212,544	-	212,544
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	-	-	-
Այլ ակտիվներ	60,344	2,420	62,764
Ընդամենը ակտիվներ	369,889	1,788,789	2,158,678
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	700,742	-	700,742
Ընդամենը պարտավորություններ	700,742	-	700,742
Զուտ դիրք	(330,853)	1,788,789	1,457,936

Հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ արտարժույթային աճանցյալ գործիքներ առկա չեն:

26.4.Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն՝ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Ընկերությանը բնորոշ է ֆինանսական գործիքների պորտֆելի իրական արժեքի կամ եկամտի/ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների տատանման արդյունքում: Ընկերության տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների գծով Ընկերության քաղաքականությունն է՝ գործարքներ կատարել այնպիսի մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքներով, որոնք լավագույնս համապատասխանում են ֆինանսական պարտավորությունների մարման ակնկալվող ժամկետներին: Այնուամենայնիվ, տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցությունը կարող է բարձր լինել շուկայում գերիշխող տոկոսադրույքների տատանումների արդյունքում:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		5 տարուց ավելի	
	դրամով	արտար- ժույթով	դրամով	արտար- ժույթով	դրամով	արտար- ժույթով	դրամով	արտար- ժույթով	դրամով	արտար- ժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ										
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընթացիկ հաշիվներ ՀՀ բանկերում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Անորոշիզացված արժեքով չափվող արժեթղթեր	-	-	-	-	212,544	-	-	-	-	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-	-	212,544	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ										
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ռեպո համաձայնագրեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վարձակալական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրաված այլ միջոցներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	-	212,544	-	-	-	-	-

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքներ.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվեու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվ	-	-	-	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-

26.5 Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայական գների փոփոխությունների արդյունքում, անկախ այն բանից, թե այդ փոփոխությունները պայմանավորված են առանձին ֆինանսական գործիքին կամ դրա թողարկողին հատուկ գործոններով, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր նմանատիպ ֆինանսական գործիքների վրա ազդող գործոններով: Արդյունքում, գնային ռիսկը ֆինանսական գործիքի շուկայական գնի փոփոխության հետևանքով կորուստ կրելու հավանականությունն է:

26.6 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը պայմանավորված է այնպիսի դրսևորմամբ, որ Ընկերությունը կարող է հանդիպել դժվարությունների ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար միջոցներ հայթայթելիս:

Այն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում, որը բնական է ֆինանսական հաստատությունների համար, ինչն էլ պայմանավորված է իրականացվող գործարքների տարբերություններով և դրանց հետ կապված անորոշությամբ: Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2024 թվականի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ

<i>ԱԿՏԻՎՆԵՐ</i>	<i>Մարմանը մնացել է</i>					<i>Անժամկետ</i>	<i>Ընդամենը</i>
	<i>մինչև 1 ամիս</i>	<i>1-3 ամիս</i>	<i>3-6 ամիս</i>	<i>6-12 ամիս</i>	<i>1 տարուց ավելի</i>		
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝							
Ընթացիկ հաշիվներ	9,635,369	-	-	-	-	-	9,635,369
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	-	-	-	-	-	-	-
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-
Իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	7,583	7,583
Ամորտիզացված արժեքով չափվող	-	-	-	-	-	-	-
Այլ պահանջներ	-	-	-	-	-	-	-
Պայմանագրային պահանջներ**	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ընդամենը</i>	9,635,369	-	-	-	-	7,583	9,642,952
	<i>Մարմանը մնացել է</i>						
<i>ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</i>	<i>մինչև 1 ամիս</i>	<i>1-3 ամիս</i>	<i>3-6 ամիս</i>	<i>6-12 ամիս</i>	<i>1 տարուց ավելի</i>	<i>Անժամկետ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝							
Ռեպո համաձայնագրեր	-	-	-	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	-	2,149,040	-	-	-	-	2,149,040
Պայմանագրային պարտավորություններ***	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ընդամենը</i>	-	2,149,040	-	-	-	-	2,149,040

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

<i>ԱԿՏԻՎՆԵՐ</i>	<i>Մարմանը մնացել է</i>					<i>Անժամկետ</i>	<i>Ընդամենը</i>
	<i>մինչև 1 ամիս</i>	<i>1-3 ամիս</i>	<i>3-6 ամիս</i>	<i>6-12 ամիս</i>	<i>1 տարուց ավելի</i>		
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝							
Ընթացիկ հաշիվներ	1,883,370	-	-	-	-	-	1,883,370
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	-	-	-	-	-	-	-
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-
Իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,325	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող	-	212,544	-	-	-	-	-
Այլ պահանջներ	-	-	-	-	-	-	-
Պայմանագրային պահանջներ**	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ընդամենը</i>	1,883,370	212,544	-	-	-	1,325	1,883,370
<i>ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</i>	<i>Մարմանը մնացել է</i>					<i>Անժամկետ</i>	<i>Ընդամենը</i>
	<i>մինչև 1 ամիս</i>	<i>1-3 ամիս</i>	<i>3-6 ամիս</i>	<i>6-12 ամիս</i>	<i>1 տարուց ավելի</i>		
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-
Ռեպո համաձայնագրեր	-	-	-	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	-	700,742	-	-	-	-	700,742
Պայմանագրային պարտավորություններ***	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ընդամենը</i>	-	700,742	-	-	-	-	700,742

Պայմանագրային պահանջներ տողում լրացված են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

Պայմանագրային պարտավորություններ տողում լրացված են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

Ծանոթագրություն 27. Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալը՝ ապահովելու համար գործունեության շարունակականությունը՝ առավելագույնի հասցնելով Ընկերության շահութաբերությունը՝ պարտքի և սեփական կապիտալի հավասարակշռությունն օպտիմալացնելու միջոցով: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ ի թիվս այլ միջոցների, ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սահմանաչափերով: Ընկերությունն ապահովել է համապատասխանություն կապիտալի պահանջների հետ կապված բոլոր արտաքին պայմաններին: Ընկերությունը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում՝ ելնելով տնտեսական պայմանների փոփոխություններից և համապատասխան ակտիվների հետ կապված ռիսկի բնույթից:

	30/09/2024	31/12/2023
Կանոնադրական կապիտալ	300,000	300,000
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)	7,385,530	1,336,629
Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ (վնաս)	1,238,813	(97,816)
Կանոնադրական կապիտալի նվազեցում	-	-
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին	-	-
Գլխավոր պահուստ	-	-
Ընդամենը	8,924,343	1,538,813

Հաշվետու ժամանակաշրջանի կապիտալի համարժեքություն

Ամիսը	Հիմնական կապիտալի հաշվեկշռային մեծություն	Ընդամենը կապիտալ	Նորմատիվային սեփական կապիտալի հաշվարկի համար անորոշ հիմնական	Նորմատիվային հաշվարկին մասնակցող Հիմնական կապիտալ	ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվային կապիտալի նվազումներ
Հունվար	1,752,087	1,752,087	-	1,752,087	300,000
Փետրվար	2,232,866	2,232,866	-	2,232,866	300,000
Մարտ	2,877,887	2,877,887	-	2,877,887	300,000
Ապրիլ	3,382,499	3,382,499	-	3,382,499	300,000
Մայիս	4,149,728	4,149,728	-	4,149,728	300,000
Հունիս	5,053,226	5,053,226	-	5,053,226	300,000
Հուլիս	5,894,565	5,894,565	-	5,894,565	300,000
Օգոստոս	7,307,352	7,307,352	-	7,307,352	300,000
Սեպտեմբեր	8,804,828	8,804,828	-	8,804,828	300,000
Հոկտեմբեր					
Նոյեմբեր					
Դեկտեմբեր					

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Նախորդ ժամանակաշրջանի կապիտալի համարժեքություն

Ամիսը	Հիմնական կապիտալի հաշվեկշռային մեծություն	Ընդամենը կապիտալ	Նորմատիվային և սեփական կապիտալի հաշվարկի համար անհրաժեշտ հիմնական	Նորմատիվային և հաշվարկի նստակցու չհիմնական կապիտալի մեծություն	Ներդրումը 27 ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվային կապիտալի և կապիտալի նվազումը մեծություն
Հունվար	408,312	408,312	-	408,312	300,000
Փետրվար	400,885	400,885	-	400,885	300,000
Մարտ	388,110	388,110	-	388,110	300,000
Ապրիլ	374,276	374,276	-	374,276	300,000
Մայիս	366,991	366,991	-	366,991	300,000
Հունիս	508,943	508,943	-	508,943	300,000
Հուլիս	660,545	660,545	-	660,545	300,000
Օգոստոս	1,199,502	1,199,502	-	1,199,502	300,000
Սեպտեմբեր	1,500,449	1,500,449	-	1,500,449	300,000
Հոկտեմբեր					
Նոյեմբեր					
Դեկտեմբեր					

Ծանոթագրություն 28. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք

Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

• 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նրանց շուկայական գնանշման վրա, առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե շուկայական գնանշումը հասանելի չէ, գործիքի իրական արժեքը չափվում է կիրառելով գնորոշման մոդելներ կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան:

Երբ կիրառվում է զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան, գնահատված ապագա դրամական հոսքերը հիմնված են դեկավարության լավագույն գնահատականների հիման վրա և զեղչման դրույքը նմանատիպ պայմաններով գործիքի տոկոսադրույքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Երբ գնորոշման մոդելներն են կիրառվում, ներմուծվող փոփոխականները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական համապատասխան փոփոխականների վրա:

Ծանոթագրություն 29. Գրավադրված ակտիվներ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գրավադրված ակտիվներ չունի:

Ծանոթագրություն 30. Ընդունված գրավ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գրավով ապահովված ակտիվներ չի ունեցել:

Ծանոթագրություն 31. Պարտավորությունների չկատարում/խախտում

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության կողմից պայմանագրային պարտավորությունների խախտում չի եղել:

ՖՐԻՂՍ ՖԻՆԱՆՍ ԱՐՄԵՆԻԱ՝ ՄՊԸ ղեկավարության հայտարարությունը

Ղեկավարությունը պատասխանատու է Հնկերության հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված եռամսյակի գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և Հնկերության բաժնետիրական կապիտալի փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- Լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն Հնկերության ֆինանսական վիճակի և կատարողականի վրա որոշակի գործարքների, այլ իրադարձությունների և պայմանների ունեցած ազդեցության մասին,
- Հնկերության գործունեության անընդհատությունն ապահովելու կարողության գնահատման համար:
Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝
- Հնկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետ և ողջամիտ համակարգ մշակելու, ներդնելու և պահպանելու համար,
- Համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Հնկերության գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու և ցանկացած ժամանակ Հնկերության ֆինանսական վիճակը ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու համար, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Հնկերության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառման վարումը կազմակերպելու համար,
- Հնկերության ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար,
- Խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

Հովակ Հովակիսյան
Տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍթեփԱֆ» ՄՊԸ ներկայացուցիչ

15 հոկտեմբեր 2024թ.

«ՖԻՆԴՈՍ ՖԻՆԱՆՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ ղեկավարության հայտարարությունը

Սույնով հայտարարում ենք, որ պատասխանատվություն ենք կրում.

I. Ընկերության ֆինանսական վիճակը (բոլոր էական առումներով) արժանահավատորեն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման համար, այն է՝

- ա. հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,
- բ. հիմնավորված գնահատումներ, հաշվարկներ կատարելու համար,
- գ. ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների պահանջների պահպանման, իսկ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներից շեղումների դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այդ շեղումների բացահայտման համար,
- դ. հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,
- ե. ֆինանսական հաշվետվությունները ընկերության գործունեության անընդհատության հիման վրա պատրաստելու համար,

II. Ընկերության ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությամբ տեղեկատվություն ապահովող, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման վերաբերյալ,

III. Ընկերության ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ՝ իր իրավասությունների սահմաններում, միջոցներ ձեռնարկելու վերաբերյալ:

Հավաստիացնում ենք, որ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ ակտերին:

Հովակ Հովակիյան
Տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍթեփԱֆ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

15 հոկտեմբեր 2024թ.

